

OFI:s remissvar på promemorian Avveckling av studiestartstödet U2025/00711

Offentligägda folkhögskolors intresseorganisation, OFI, inkommer härmed med yttrande över Avveckling av studiestartstödet U2025/00711.

Vi är inte en remissinstans men vill ändå gärna lämna synpunkter på promemorian på de delar som är av intresse för folkhögskolor och deltagare i folkhögskola.

Offentligägda folkhögskolors intresseorganisation, OFI, organiserar och företräder 42 folkhögskolor med regioner som huvudmän och är en intresseförening.

Sammanfattning

Regeringen har beslutat att studiestartstödet ska avvecklas helt från 1 januari 2026 med argument att det inte nått de målgrupper som det var avsett för. OFI anser att detta vore olyckligt och avvisar förslaget. OFI anser att man i stället bör förbättra kontrollen vilket även föreslagits av Riksrevisionens rapport.

Övergripande synpunkter

Vi har en hög arbetslöshets i Sverige och många av dessa personer har en ofullständig gymnasieutbildning. Vi har också en hög andel sk. Dropouts från gymnasieskolan och dessa individer riskerar att hamna i arbetslöshet och även i ett utanförskap. Studiestartstödet syfte var att ge bidrag till arbetslösa för att studera på grund- eller gymnasienivå som skulle öka rekryteringen till studier bland personer med kort utbildning och stort utbildningsbehov. Detta skulle på sikt öka deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

Denna målgrupp är folkhögskolan särskilt lämpad att anta till behörighetsgivande kurser, där man läser in grundläggande behörighet till högre studier, motsvarande gymnasiekompetens eller läser in motsvarande grundskolan. Nu tas denna möjlighet bort i och med avvecklande av studiestartstödet vilket OFI motsätter sig. Folkhögskolorna är särskilt väl anpassade att jobba med de som har hoppat av gymnasiet och vi lyckas väldigt väl med detta. Folkhögskolors deltagare på Allmän kurs, både på grundläggande nivå och gymnasienivå, är precis den målgrupp som var avsedd att få ta del av stödet och vi når många – ca 18 000 (2024). Av de cirka 4 300 personer som under 2024 studerade med studiestartsstöd gjorde cirka 530 så på folkhögskola. En klar majoritet av dessa studerade på grundskolenivå.

Vidare anser OFI att man vid införande av stödet skulle ha förenklat ansökningsförfarandet genom att låta rektor vid folkhögskola underteckna deltagarens ansökan om stöd. Detta hade sannolikt resulterat i att stödet skulle ha kunnat komma betydligt fler i målgruppen till del.

Riksrevisionen konstaterade även i sin rapport att samverkan mellan kommun och arbetsförmedling var otillräcklig och behöver skärpas. Denna typ av samarbete och samverkan tar tid och borde getts mer tid att jobba fram framgångsrika arbetssätt och metoder. När regeringen nu väljer att helt ta bort stödet i stället för att hitta vägar till att förbättra arbetssätt och metoder kommer det att drabba de som är i störst behov av denna insats och de som är mest sårbara i samhället.

Folkhögskolan ger individer en möjlighet att komma vidare. Deltagarsammansättningen i präglas av mångfald, men generellt sett dominerar kvinnor, inrikes födda och yngre personer. År 2024 hade cirka 44 procent av deltagarna på allmän kurs en funktionsnedsättning. Majoriteten studerar på gymnasienivå – 79 procent på allmän kurs. Folkhögskolorna har stor betydelse för personer som saknar fullständig skolgång och bidrar till etablering i arbetsliv och vidare studier. Antalet behörighetsintyg för högre utbildning har ökat, och uppföljningar visar att deltagare i hög grad går vidare till högskola eller etablerar sig på arbetsmarknaden. Folkbildningen har även en viktig kompensatorisk roll.

Konsekvenser

OFI ser en uppenbar risk med att ta bort studiestartstödet med bidragande konsekvenser, färre kommer att studera om studiestartstödet tas bort. För att lösa kompetensförsörjningen behöver fler studera. Att avveckla studiestartstödet motverkar detta behov. I stället behövs åtgärder som underlättar för fler att höja sin utbildningsnivå för att på så sätt senare kunna komma in på en arbetsmarknad som i princip förutsätter en genomförd utbildning på gymnasial nivå. Det kommer att drabba de som är i störst behov av denna insats och de som är mest sårbara i samhället.

Thomas Nilsson

Ordförande

Annica Wallenborg Flynn

Verksamhetschef